Ч. 228 Середа 12 (24) жовтня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Рада державна.

На вчерашнім засіданю Палати послів предложило правительство проект закона о управильненю відпочинку в неділї і сьвята в заведенях промислових. Проект сей постановляє:

В дни сьвяточні мае бути заведений спочинок у всїх галузях працї промислової. Спочинок сьвяточний розпочинае ся найпізнїйше о 6 год. рано і мае тревати бодай до 24 годин. Виїмку мають становити деякі працї маючі на цїли чищене заведеня і удержуванє єго у відповіднім станї, надзір і безпечність. Мінїстер торговлї може в порозуміню з мінїстром справ внутрішних і мінїстром просьвіти в поодиноких случаях зі взгляду на потреби людности і руху торговельного дозволити також і в недїлю на виконуванє робіт під услівєм, що замість того буде визначений инший день спочинку. Недїльна праця в заведенях торговельних дозволена на шість годин; в случаях вимкових як н. пр. на Великодні сьвята буде дозволена до десяти годин. В сьвяточні дни мають робітники з увзглядненєм віроісповіданя, удержати свободу ходити на передполудневі богослуженя. Провини будуть карані після постанов ординациї промислової.

Проект закона о утвореню виділів робітничих і урядів мирових, предложений в Палатї послів постановляє: Виділи робітничі можуть бути установлювані при декотрих підприємствах, на підставі статута, уложеного підприємцями. Вибирають робітники. Голосованє тайне. Задачею виділів є удержувати порозуміне поміж підприємцями і робітниками, підпирати підприємців в зарядженях, що відносять ся до робітників, і взагалї вести дїяльність мирову. Краєві власти політичні, а взглядно Мінїстерство торговлї установляє уряди мирові. Уряди мають на цїли улекшити згідне порозумінє в справах дальшого веденя або нового розпочатя занеханої працї робітників. Вибори відбувають ся безпосередно, а в них беруть участь з одної сторони всї підприємцї, а з другої всї робітники.

Суд повітовий в Ля просив о дозвіл на судженє посла Ґарнгафта за провину обиди чести.

П. Курц питав ся Мінїстра справ внутрішних в справі розвязаня ческого товариства студентского „Славія“ в Празї.

Опісля реферував пос. Траінфельс іменем комісиї петицийної о петициї емеритованого р. кат. пароха з Коломиї, Сковроньского, котрий домагав ся, щоби єму заряд почти виплатив за ушкодженє тїла 25.000 зр. титулом відшкодованя, та щоби мінїстер просьвіти вернув єму парохію і виплатив доходи з парохії в сумі 36.000 зр. На внесенє комісиї перейшла Палата над сею справою до порядку дневного.

Опісля розпочала ся ґенеральна дебата над проектом закона карного. Президент Палати пригадав при сїй нагоді спосіб поступованя при нарадах, а іменно, що всї додатки і зміни в сїй справі мають бути внощені вже при ґенеральній дебатї. При ґенеральній дебатї промавляли посли Копп і Слявік (Молодочех).

Приготовляючі конференциї в справі загальних засад реформи виборчої — як доносить Fremdenblatt — вели ся дальше в суботу по полудни. Під проводом президента мінїстрів кн. Віндішґреца зібрали ся о 3 год. сполудня всї пп. Мінїстри і предсїдателї коаліцийних клюбів в сали засїдань мінїстерства справ внутрішних. Наради були зовсїм довірочні і звістно лиш то, що сими днями будуть вести ся знов дальше.

Здає ся, що в справі закона карного не прийде до специяльної дебати, позаяк в кругах парляментарних ходить чутка, що Палата вже на найблизшім засїданю відошле сей проект назад до комісиї. Говорять, що до проекту закона карного зголошено вже більше як 800 поправок.

Предсїдатель комісиї для закона карного пос. др. Август Вебер зложив свій мандат предсїдателя сеї комісиї, мотивуючи свій крок тим, що не годить ся з многими ухвалами сеї комісиї і що записав ся до розпочавшої ся якраз ґенеральної дебати над проектом закона карного яко бесїдник „против проекту“, що не дасть ся погодити зі становищем предсїдателя комісиї.

Постійна комісия Палати послів для поступованя цивільного, відбула в суботу засїданє, на котрім був також присутний мінїстер справедливости ґр. Шенборн. Раджено дальше над предложенєм о поступованю екзекуцийнім і залагоджено §§. 173 до 213. Нинї відбувае ся дальше засїданє сеї комісиї.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цїсар удїляв в Будапештї минувшого четверга публичних авдиєнций і прини-

Недуга ниркова.

Смерть рівнає всїх, а недуга, єї подруга, поборе і звалить з ніг хоч би й найбільшого силача. На замку в Ливадиї, чотири кільометри на полудневий захід від татарского міста Ялти, в полудневo-всхідній сторонї Криму, лежить звалений тяжко недугою монарх одної із найбільших держав на сьвітї — цар Александер III., той, котрий ще донедавна славив ся такою силою, що ломив підкови. Але знайшла ся сила на силу; ломив він, зломило і єго! Одна ще була рада для него — втїкати з північної своєї столицї десь далеко на полудне і там в теплім підсоню шукати поратунку для себе. Та недалеко втїк, бо вже не мав часу виїхати по за границї своєї держави, на Корфу; недуга прикувала єго, здаєсь, вже до смертельного ложа таки в Ливадиї. Але й Ливадия для недужого дуже добре і догідне місце. Ялта і єї околиця славні з давен давна своїм дуже здоровим воздухом та морскими купелями і була вже стародавним народам звістна під назвою Дяліта або Ялїта. Тут отже, коло Ялти побудовала собі цариця, Мария Феодоровна[1]) над самим берегом моря лїтну резиденцию, Ливадию зложену з двох палат. Околиця, серед котрої лежить Ливадия, чудесна. Серед лїта, а навіть ще до пізної осени мае Ливадия понад собою чисте, голубе небо, під собою — синє море; доокола палат величезний парк, а в нїм переважно модрина і соснові дерева, прекрасні сади і цвитучі огороды, повні всїляких заграничних ростин; дальше цїлі поля і горби, засаджені виноградом а все то разом заслонене і відділене від сусїдних татарских сїл великими сосновими лїсами. От тут заїхав цар Александер по своїм побутї серед литовских зьвірів в Біловежи а опісля в Спалї, як би на то, щоби на противній кінци своєї держави дожидати кінця свого віку.

Яка-ж то тяжка недуга загнала сюди того монарха, о котрім дехто каже, що він в теперішних часах держав в своїх руках мир і війну? Хто в послїдних часах читав справозданя о недузї царя, стрічав часто такі назви як: ниркова недуга, недуга Брайта, нефрітіс, ходяча нирка і т. д. а ті, що полюють на сензацию, певно були з того радї, коли почули, що цар умирає в наслїдок якогось затроєня. Яка-ж то радість для людий любуючих ся у всїлякого рода сплетнях, яке широке поле для комбінаций політичних, опертих на пустих поголосках! Одні добачили зараз в недузї царя руку нігілїстів, другі — камарилї двірскої; говорено зараз, що царя затроєно ще два роки (!) тому назад несьвіжою рибою, що єму всипано до страви якоїсь отруї, що отроєно єго якоюсь перфумою (!) і т. д. А що то дїє ся в Росиї, то й все можливе, то й тим лекше, кожда нїсенїтниця знайде таких, що в ню повірять. Однакож з діяґнози таких лїкарів як берлиньский професор др. Ляйден і московский професор др. Сахарин, виходить ясно, що цар занепав на тяжку недугу ниркову.

Але недуга ниркова анї не приходить так нагло, анї не кінчить ся так нагло, як того можна би в сїм случаю сподївати ся. Виходить з того, що або цар вже від давна нездужає, а недугу єго таєно, або лїкарі, що первістно лїчили царя, не пізнали ся на єго недузї. Може то було одно і друге. Фахова лїкарска ґазета, виходяча у Віднп, доносить, що коли цар минувшого року занедужав на інфлюенцу (смотолоку), завізвано перший раз дра Сахарина до него. Цар видужав ся з тої недуги, але мимо того не міг прийти до сил і занепадав чим раз більше. Але аж сего лїта заявив двірский лїкар, др. Гірш, що недуга царя єсть небезпечна. На жаданє цариці завізвано дра Сахарина і той пізнав ся, що цар занедужав на недугу ниркову, звану по лїкарски нефрітіс. При тім мав Сахарин виговорювати на дра Гірша, що він і зле пізнав ся на недузї і невідповідно лїчив єї, а що Сахарин єсть ще й трохи дивак а при тім і чоловік брусоватий і зле обійшов ся з дром Гіршом, то Гірш усунув ся і взявши відпустку, виїхав за границю, а тоді покликано з Берлина дра Ляйдена. І дійстно, др. Гірш перебував у Віднп,

[1]) Жена царя Николая I, зроду Німкиня, бувша Софія Дорота княгиня Віртембергска.

мав між иншими новоіменованого посла в Букарештї ґр. Вельзерсгаймба, котрий прийшов на місце ґр. Ґолуховского.

В Пірано в Істриї прийшло було в ночи з недїлї на понедїлок до поважних розрухів з причини уміщеня написи на будинку судовім в двох мовах італїяньскій і словеньскій. Демонстранти домагали ся усуненя словеньскої написи і викликували: „Проч з Словенцями!“ Відтак пустилась товпа перед будинок, де містить ся суд повітовий і вибили там всї шиби. Непокої тревали аж до 3 години рано і ледви удало ся жандармериї зробити спокій. З Триесту вислано кораблем войско до Пірано. Триестиньска рада громадска ухвалила на вчерашнім засїданю висказати свій жаль з того, що правительство нарушило народні чувства жителів Пірана, а самим жителям заявити свою симпатию.

Після наспівших нинї вістий з Петербурга цар страшно винидїв і лиш долїшна часть тїла есть здута. Від тиждня не може цар лежати в постели і пересиджуе день і ніч на фотели. Ногами може лиш з великим трудом порушувати. О скілько однакож можна предвидїти, катастрофа не наступить так скоро. Вість, що цар есть вже конаючий, пішла з того, що в первістнім білетинї була бесїда о злій функциї серця. Тогди розходило ся імовірно о стан уремії (затроєня крови), котрий однакож усунено. Коли не наступить яка нова комплїкация, чого лїкарі побоюють ся, то цар буде міг жити ще кілька днів.

Що дїе ся з царицею, трудно знати; то лиш здае ся бути певною річию, що она дістала якоїсь сильної недуги нервової. До Ливадиї мае приїхати до цариці славний бельґійский лїкар др. Мецґер, котрий лїчить масажем. Кажуть, що царицю в части спаралїжувало, що відоймило їй обі ноги і що она махінально похитуе головою то в одну то в другу сторону. Вел. кн. Юрий, другий син царя, мав знов дістати вибуху крови і лежить також безнадїйний. Сей стан річий, видко, спонукав царя управильнити наслїдство престола на той случай, коли-б теперішний наслїдник престола, царевич Николай, зійшов безпотомно зі сьвіта. Після нинїшної телеґрами припало би в сім случаю наслїдство престола третому синови царя, вел. кн. Михайлови, котрий мае тепер 16 лїт.

З Варшави доносять, що в тамошних добре поінформованих кругах кажуть, що цар набавив ся недуги нирок ще в часї катастрофи під Борками, коли сильно потовк ся. Від того часу він вже занемагав.

Новинки.

Львів дня 23 жовтня.

— **Іменованя.** Концептовими практикантами при почтї іменовані укінчені слухачі прав: др. Каз. Ленартович, Франц Пательский і Лев Холевка.

— **Почетне горожаньство** надала коломийска міска рада князеви Адамови Сапізї.

— **Посьвячене нової церкви в Лозах,** ярославского повіта, відбуло ся 30 вересня с. р. Сама сьвятиня, збудована з твердого материялу і гарно мальована у внутри представляе ся дуже принадно. Чину посьвяченя довершив Впр. епископ Пелеш в сослужено крилошан оо. Подолиньского, Войтовича і Чеховича з Перемишля, Хотинецкого з Ярослава, декана о. Матюка і 28 сьвященників та при хоральнім сьпіві сьвященників і питомцїв духовної семинарії під управою о. Копка.

— **Епископ др. Юліян Пелеш** був приневолений задля непогоди перервати канонїчну візитацию староміского деканата. Відвідавши 18 с. м. Страшевичі, вернув ся звідтам до Перемишля.

— **Университет в Кракові** мае сего року 1140 учеників. На перший рік медичного факультету записало ся сего року всего 40 студентів, коли минувшого року було їх 93. З того видко, що львівский медичний факультет починае робити конкуренцию краківскому.

— **Новий греко-кат. деканат на Буковинї** позволило основати від січня 1895 Міністерство віроісповідань і просьвіти рескриптом з дня 9 серпня с. р. до ч. 1095. Другий сей деканат буде називати ся сучавским і обіймати парохії: Сучава, Качика, Кімполюнґ, Путилів, Вижниця, Серет і Радівці з Садовою.

— **Видатки і доходи великої реставрациї.** На Виставі була від 23 мая до 16 жовтня першорядна віденьска реставрация Цоґльмана і Ольбріха, котра тепер перенесла ся до Відня, заплативши за сам перевіз річий 2.200 зр. Устроене сеї реставрациї коштувало богато гроший. За наем павільона для реставрациї заплатили властителї 13.000 зр., за устроене 1800 зр., за електричне сьвітло 3800 зр; разом 18.600 зр. Столові і кухонні прилади коштували 38.000 зр., а то: столове срібло 15.000 зр., порцеляна 4000 зр., столове біле 7000 зр. і устрій кухнї, пивниці і склянки 12.000 зр. Реставрация могла помістити 2700 осіб і мала 105 кельнерів. Самих кухарів було 25. Реставрация заробляла за один день від 100 зр. до 3000 зр., а підчас з'їзду Соколів і побуту Цїсаря у Львові навіть 5000 зр. за день.

— **Справа о іконостас.** Дня 19 с. м. в Станїславові відбула ся розправа против двох міщан з Богородчан за насильство публичне і шістьох за спонукане до збігowища. Було то на веснї. З богородчаньскої церкви мали післати старий іконостас на виставу, а міщани не зрозуміли того і не хотїли видати іконостаса. За то засудив суд Стеф. Пташника, Онуфрія Яворского і Базя Рошковича на три тижні вязниці, а прочих по тижневи. Всї разом мають заплатити кошти судові.

— **Похибка.** Дня 20 с. м. п. Михайло Кропельницкий, агент „Славії“, зайшов на снїданє до склепу Дикого в Косові. Господаря в склепі не було і Кропельницкий сам налив собі спору чарку — як думав — горівки тай випив еї. Тимчасом то не була горівка, лише кислота карболева, котра до пів години позбавила Кропельницкого житя.

— **Товариство поворозниче в Радимнї** празнувало 11 жовтня с. р. посьвячене нових будинків. По торжественнім богослуженю довершили чину посьвяченя насамперед місцевий адміністратор руского прихода о. Дичко, а опісля кс. Пастор. По промові кс. Пастора про значіне домашного промислу супротив заграничної конкуренциї пущено в рух всї машини і серед шуму та туркоту коліс і коловоротів гості з зацікавленем приглядали ся виробам предметів поворозничих від тоненької нитки до грубезних линв, від вузкої тасьми до широких хідників, котрі то праці виконують ся з прядива, ванилї і дрота. По сїй продукциї удали ся гості на прием, улаждений дирекциею товариства.

— **Що то любов може!** Аґна Новак зі Львова любила страшно Василя Кривайшу також зі Львова. В тім ще нема нїчого незвичайного. Все могло скінчити ся, як Бог приказав, перед престолом. Алеж бо Василь, хоч так гарно називав ся, мав широке серце, в котрім міг помістити ще й иншу панну і справдї подїлив свое серце на дві части. Аґнї було то дуже не до вподоби. Звістно, і в піснї сьпівають: „Коли любиш, люби дуже; як не любиш, не жартуй же“ — бо готова біда. Так і Василя стрінуло нещастє за се, що любив не одну ближню, тілько дві. Вчера виходив він собі з каменицї на місто, а Аґна засїла собі на него в кутику з глиняним горшком в ру-

---

коли появив ся перший урядовий білетин о недузї царя з підписами докторів Ляйдена, Сахарина, Попова і хірурґа Веляминова, котрим потверджено, що цар дістав запаленя нирок і зачав упадати на силах.

А цікава то штука, той московский доктор Сахарин. Ось як схарактеризувала его копенгаґска ґазета Politiken: Коли цареви було вже значно погіршило ся, вислано телеґраму до ґубернатора в Москві, щоби він спонукав дра Сахарина їхати чимскорше до царя до Петербурга. Ґубернатор післав до Сахарина свого ад'ютанта, а той приходить до професора на его клїнїку і просить его, щоби він чим скорше вибирав ся в дорогу, бо за кілька годин від'їзджае вже поспішний поїзд. — Що, поспішний поїзд? — питае Сахарин. — Цар всеї Росиї лежить недужий, а ви говорите менї щось о поспішнім поїздї? Будьте ласкаві і замовте для мене окремий поїзд, але він мусить бути готов до дороги за пів години. — Сахарин приїхав до Петербурга просто до царскої палати. Там приняв его ад'ютант царя і каже до него: Цар жде вже на вас, але ідіть насамперед отсими сходами до призначеної для вас комнати; там есть вже все, що вам потреба, щоби ви могли перебрати ся з дороги. — А Сахарин ему на то: Прецї цар недужий і хоче моеї поради а не моеї одежі. Ведіть мене зараз до него. — Цар лежить на постели, коло него сидить цариця, а трохи дальше стоїть двох чи трох лїкарів двірских. Входить Сахарин. Поклонив ся царскій парі, а на своїх товаришів лїкарів і не дивить ся. Ходить по комнатї, сопить, а далї й каже: Погано! Який же тут нечистий воздух! Чиста пошесть! І тут мае лежати недужий цар! Скоренько! Повідслонюйте та поотвирайте вікна! — Цариця встае і хоче его повитати, але Сахарин не зважае на ню, лиш бере царя за живчик і зачинае его випитувати, що его і де болить та оглядае его. Відтак сїдае собі на крісло, де сидїла цариця, підпирае ся рукою і думае. Так сидить він може десять минут і анї словом не обзивае ся. Другим лїкарям вже того за богато, їм то не подобаесь і они зачинають щось до себе шептати. Сахарин випимае тогди свій оловець і пукае ним об конець стола та каже: — Тихо! а відтак знов думае. Опісля кличе комнатного слугу і каже ему, щоби він закликав ему его асистента. Приходить асистент, а Сахарин до него: Приготовте, що потреба до пусканя крови. — Цариця трохи переляканa, питае Сахарина, чи то конче потреба? — Ваше Величество! — каже Сахарин — коли-б не потреба, то я би до того не брав ся. — Але чи тепер, зараз потреба? — питае цариця ще раз. А чи Ваше Величество возьмуть одвічальність на себе за опізнене? Я не возьму. За успіх я ручу. — Пустили кров. — А тепер — каже Сахарин — будьте ласкаві та вийдїть всї з комнати. Цар потребуе спокою і зараз засне. — Сахарина завели до его комнати, а що він хотїв зараз на другий день бути в Москві, то его питають, кілько ему заплатити? — Що, менї платити? Менї гроший не потреба, у мене досить своїх. Нехай менї цар дасть що небудь на памятку. — Ему приносять ордер, а він каже: А то що? Ордер? Менї ордерів не потреба! Але нехай там! Скажіть царским лїкарям, нехай прийдуть до мене. — Лїкарі думають, що він хоче з ними порадитись і приходять, а він не питаючи їх, зачинае їх учити, як они мають обходити ся з недужим, в чім хибили і на що мають уважати. Відтак замість працати ся з ними, каже: Тепер вже знаете, що маете робити! — і виходить.

Чи так все було, чи ні, менша о те; але хоч би то й була видумка, то она би все-таки досить вірно характеризувала московского професора, котрий буває иноді ще прикрійший, як его тут представлено.

Але ми відбігли трохи від нашого предмету — ниркової недуги. А річ то важна знати, що то есть ниркова недуга, як она проявляе ся, по чім еї пізнати і що від неї робити, бо то не лиш царя, але й кождого иншого чоловіка може — як то кажуть у нас з насьмішком „схопити за нирки“. Але щоби можна добре зрозуміти саму недугу, треба знати, що то суть нирки, до чого они служать і як виглядають не лиш зверха але й в серединї.

В крови нашій есть вода, а в тій воді суть і такі впрочім цїнкі творива, як н. пр. сіль, котрі в ній розпускають ся, а відтак ще й такі творива, що походять з нашої поживи, котрих вже наше тїло не може зужиткувати і длятого мусить їх випустити з себе. Нирки служать отже до того, щоби непотрібну воду, а разом з нею і всї нездалі вже до иншого ужитку творива відділити від крови і випустити їх з тїла. Та вода, яку нирки відділяють від крови називае ся мочию, а в мочи есть головно т. зв. мочиво, або материя чи творивo, котре, коли зовсім чисте, есть тверде і подобае на са-

ках. Хоч такий струмент кухонний має в сьвіті зовсім инше призначенє, Агна Новак ужила єго на то, щоби ним Василеви вибити три зуби. І вибила їх лучше, як цирулик; лише поліция не зрозуміла причин такої операциї на Василю і завзяту Агну посадила у своїх комірках, щоби охолола.

Всячина.

— **Вежа Юлія в Шпандаві.** Военний скарб німецкої держави складає ся з 120 міліонів марок і то по десять і двайцять марок, а переховує ся у вежи в Шпандаві під Берлином. Вежа зве ся вежею Юлія. Два члени комісиї довгів державних ревідують той скарб від часу до часу, о чім аж в послідній хвили дають знати ревізорам вежі. Ті члени комісиї можуть отворити вежу лише так, що рівночасно вкладають штучні ключі в замки і отвирають двері. Тих дверий все стереже войскова варта. Хвилю, коли отвирають ся двері, хто при тім є і що діє ся, записують у протоколах. Так само записують і хвилю замкненя вежі. По отвореню дверий входять члени просто до ротунди, в котрій лежить тих 120 міліонів марок. Та сума поділена на 12 частин, а кожда з тих частин ділить ся знов на десять відділів, так, що в кождім відділї лежить міліон марок.

Кождий міліон схований в десяти мішках по сто тисяч марок, з котрих третя частина складає ся зі штук по 20 марок, а дві третини по 10 марок.

Члени комісиї ревідують сей скарб в той спосіб, що перечисляють перший лучший відділ з міліоном марок. Розуміє ся, самі того не роблять, тілько беруть до рахованя відповідних вояків. Перечисляють так кілька або кільканайцять міліонів і на тім ревізия кінчить ся.

У тій вежи Юлія сховані ще й инші скарби, на приклад фонд інвалідів, фонд на будову кріпостий і инші. Отже коли ревідують военний фонд, то ревідують також і ті скарби. Їх тяжше рахувати, бо они зложені в цінних паперах.

По ревізиї списують протокол зі всего, виходять з вежі і замикають відразу так само, як при входї. Вояки, що числили міліони, кажуть тоді, що були на візиті у пана рентмайстра вежі Юлія.

— **Місто Мукден,** до котрого тепер машерують Японцї, есть для Хінців а ще більше для теперішної хіньскої династиї сьвятим містом, бо то есть батьківщина і родинне місто теперішної цісарскої родини. Мукден есть для Хінців тим, чим Мекка для Турків. Аж до 1804 р. мусів кождий хіньский цїсар з манджурскої династиї ходити бодай раз в житю на відпуст до сего міста. Тут містив ся також скарб цісарский, котрий тепер з обави перед Японцями вивезено. В новійших часах перестали цісарі хіньскі ходити на відпуст до Мукдена, але за то що десять літ приносять з Пекіну з великою процесиєю „святе лице" т. є. образ пануючого цісаря. Мукден має в обемі не більше як милю, а в нім жиє 250.000 людий. Місто есть обмуроване доокола муром більше як на 7 сяжнів високим, попід котрий іде ще широка фоса, перед котрою есть знов вал на 8 до 9 стіп високий. На рогах мура і понад брамами міста суть вежі. Здавалось би отже, що місто есть сильно укріплене, а однакож оно не устоялось би навіть против стародавних пушок, а не то против найновійших, якими есть узброєна японьска артилєрия.

Телеґрами.

Відень 23 жовтня. Грецкий і сербский король складали собі взаїмно візити вчера передполуднем. Король грецкий надав сербскому велику ленту ордера Спасителя.

Рим 23 жовтня. Опата Беґліна, редактора ґазети Moniteur de Rome видалено з Італії. — Аґентия Стефанього доносить, що ровпорядженем правительства розвязано у всїх провінциях всї товариства і філії, що называють себе социялістичною партиєю робітничою. Розвязанє товариств і ревізиї по домах відбули ся зовсім спокійно. В самім Міляні розвязано 55 товариств і сконфіскованo богато паперів.

Кольонія 23 жовтня. До Köln. Ztg. доносять з Петербурга що цар наказав управильнити справу наслїдства престола і рада державна вже над тим радила. Недужий вел. кн. Юрий зрік ся наслідства престола, а єго молодший брат, вел. кн. Михайло має зложити присягу яко евентуальний наслідник престола.

Софія 23 жовтня. Султан надав президентови міністрів Стоїлову велику ленту ордера Османіє, а міністрови справ заграничних Начевичеви велику ленту ордера Меджідє.

Атини 23 жовтня. Фабрика пороху в Дофні вилетїла у воздух, при чім згинуло 6 артилєристів.

Петербург 23 жовтня. Вчера вечером оголошено білетин, після котрого цар в ночи з неділї на понедїлок спав з перервами через пять годин. Вчера рано встав як звичайно. Апетит менший, сили не збільшили ся.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10 16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—		9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 03	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·36
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах службы на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізваляють, можна тамже засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаемо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

літру. То мочиво есть сильною отрусю, котра, коли-б єї нирки не відділили від крови, могла би кров затроїти і чоловік мусів би гинути. Затроєнє крови мочивом називає ся по лікарски „Уремія". (З сего вже видимо, звідки могла піти чутка про затроєня царя). Мочиво робить ся в печінці. Коли в мочи есть богато мочива, то оно може стверднути і тогди або в нирках, або в міхурі мочевім творять ся т. зв. камінцї — недуга також дуже тяжка.

До випусканя мочи з тїла служить цїлий прилад мочевий, котрий складає ся з двох нирок і проводу мочевого. Нирки лежать в нашім тїлї по заду в череві, більше менше в тім місци, де крижі; одна по правім а друга по лївім боці. Нирки своїм видом дуже подібні до великої фасолї і лежать в тїлї так, що круглаво вигнутим боком суть обернені право або ліворуч а загнутим як у фасолї боком суть обернені до середини. Кожда нирка важить 100 до 180 грамів і есть 10 до 13 центіметрів довга. Кожда нирка спочиває на товщу як би на подушчинці і есть обкрита міцною жиластиюо болонкою. До горішних кінців нирок припирають ще т. зв. нирочки, але до чого они служать і яке їх значінє, доси не знаемо. З того загнутого боку, котрим нирка есть обернена до середини, причіпляють ся до нирки кровоносні судини (кровоносні жили) та нерви і звідси виходить рурочка (провід мочевий), котрим з нирки моч відходить. Буває нераз, що через якесь тисненє (у жінок н. пр. з того, що они в поясї дуже стискають ся) нирка виходить із свого первістного місця, пересуває ся і тогди кажемо, що то есть ходяча нирка. Нирка може пересувати ся або одна, або й обі, що стаєсь також причиною недуги і всїлякого розстрою в тїлї чоловіка.

Коли перетяти нирку повздовж, то видко в нїй головно дві части: Одна з краю, есть темнїйша і мягка, повна множества (около двох міліонів) тонесеньких як волосочки і покручених рурочок, котрі на самім замкненім або сліпім кінци суть дрібку ширші. Ті рурочки, звані мочевими, суть обмотані на всї боки тонесенькими кровоносними судинками, котрі, як би клубочком входять в їх ширший кінчик. Ті рурочки нирковї в сїй части званій коривкою висисають з крови в кровоносних судинках непотрібну воду і то, що в тій водї знаходить ся, а чого наше тїло вже не може зужиткувати. Друга часть нирки, із середини, звана стрижінем, есть блїдо-червонава, пасмиста, і розділена на вісім до пятнайцять вязаночок (т. зв. пірамідок нирковых). Ті вязаночки, то купки рурочок мочевих, котрі від покручених своїх кінчиків біжать тепер вже простенько і сходять ся в однім місци в т. зв. бородавочки нирковего мішочка. З них скапує моч заєдно до того мішочка, котрий кінчить ся ширшою рурочкою, грубости пипцика від пера. Та рурочка, то провід мочевий, котрий іде від нирки аж до міхура і есть 28 до 32 центіметрів довгий. Розуміє ся, що коли суть дві нирки, то мусять бути і два проводи мочеві.

(Конець буде.)

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.